

eden Muslim Students Association (MSA, 1963) adlı kuruluşun etkisi büyüktür. 1983'te adını Islamic Society of North America (ISNA) olarak değiştiren ve merkezi Indiana'da bulunan kuruluş, müslüman devletlerden sağladığı yardımlarla camiler inşa ettirmiş, din dersleri veren okullar açmış, hapisanelerdeki binlerce zenciye müslüman yapmıştır. Bundan başka merkezi Chicago'da bulunan bir İslâm federasyonu daha kurulmuştur. Ayrıca çeşitli yerlerde ilmi ve kültürel faaliyetlerde bulunan müslüman kuruluşlar mevcuttur. Amerika Birleşik Devletleri'nde İslâmiyet'in bugünkü gelişmesinde Araplar'ın önemli katkıları olduğu gibi Türkler'in ve diğer milletlerin de büyük katkıları vardır. İslâmiyet Amerika'da Hıristiyanlık ve Yahudilik gibi ülkenin ana dinleri arasında yer almakta ve anayasa hükümlerine göre her türlü hakka sahip bulunmaktadır.

BİBLİYOGRAFYA :

Juan A. Alsina, *La Inmigracion Europea*, Buenos Aires 1896; George Haddad, *Mt. Lebanon to Vermont*, Rutland 1916; Tawfik Da'un, *Mukhtarat al-Jadid*, Sao Paulo 1922; Imre Ferenzi — W. F. Wilcox, *Interanitorial Migrationa*, I, New York 1929; Salom Rizk, *Syrian Yankee*, New York 1943; Wadi Dib, *al-Shi'r al-Arabi fi al Mahdjar al-Ameriki*, Beirut 1955; Elie Safa, *L'émigration libanaise*, Beirut 1960; Charles Issawi, *The Economic History of the Middle East, 1800-1914*, Chicago 1966; Abdo A. Elkholy, *The Arab Moslems in the United States*, New Haven 1966; Roger R. Trask, *The United States Response to Turkish Nationalism, 1914-1939*, Minneapolis 1971; *Historical Statistics of the United States, Colonial Times to 1970* (haz. ABD Ticaret Bakanlığı Nüfus Sayımı Bölümü), Washington 1971; Philip K. Hitti, *The Syrians in America*, New York 1974; a.mlf., "Djâliya", *EI²* (İng.), II, 403-404; Beverly Turner Mehdi, *The Arabs in America, 1492-1977*, New York 1978; *Arabs in the New World* (nşr. Sameer Y. Abraham — Nabeel Abraham), Detroit 1983; *The Muslim Community in North America* (nşr. E. H. Waugh), Edmonton 1983; Kemal H. Karpat, *The Ottoman Population 1830-1914*, Madison 1985; a.mlf., "The Ottoman Emigration to America 1860-1914", *IJMES*, XVII (1985), s. 175-209; C. Umhau Wolf, "Muslims in the American Mid-West", *MW*, sy. 50 (1960), s. 39-48; *ME*, XXIII/4 (1961), s. 468-470; Donald M. Reid, "The Syrian Christians, the Rags-to-Riches Story and Free Enterprise", *IJMES*, I (1970), s. 353-366; Suleyman S. Myang, "Islam in the United States, Reviews of Sources", *JIMMA*, II (1980), s. 189-204; *Al-ʿArabî*, sy. 339, Küveyt 1981, s. 164-183; Arif Ghayur, "Ethnic Distribution of American Muslims and Selected Socio-Economic Characteristics", *JIMMA*, V (1983), s. 47-59; T. B. Irving, "Relations Between Latin America and the Islamic World", *IC*, LX (1986), s. 31-39.

 KEMAL KARPAT

CÂLÛT

(جالوت)

Hz. Dâvûd tarafından öldürülen
ünlü bir savaşçı.

Tâlût'un (Saul) krallığı döneminde İsrâiloğulları'nın savaştıkları düşman kavimlerden birinin reisidir. Kur'an'da bildirildiğine göre İsrâiloğulları Hz. Mûsâ'dan sonraki bir peygamberden, kendilerini Allah yolunda savaşa götüreceği bir kral tayin etmesini istemişler, peygamberleri onlara Tâlût'un kral olarak seçildiğini bildirmiş, fakat İsrâiloğulları onun krallığına itiraz etmişlerdir. Bunun üzerine peygamberleri onlara Allah'ın Tâlût'u kendilerinden daha üstün kıldığını, bilgi ve kuvvetini artırdığını, onun krallığının en belirgin alametinin ise düşmanın elinde bulunan tabutu (ahid sandığı*) geri getirmek olduğunu bildirmiştir. Daha sonra Tâlût kumandasındaki İsrâil ordusu Câlût ve ordusuyla savaşış onları yenmiş, Dâvûd da Câlût'u öldürmüştür (el-Bakara 2/246-251).

Kur'an-ı Kerim'de Câlût olarak adlandırılan bu kişinin ismi Ahd-i Atîk'te Golyat şeklinde geçmektedir. Filistî kaviminden (İbr. peliştîm) ve Gat şehrinde olan Golyat iri cüssesi sebebiyle âdeta dev gibi tasvir edilmekte, onun Refaîm denilen ve devâsâ cüsseleriyle meşhur olan ırkın bir bakiyesi olduğuna inanılmaktadır (Tesniye, 2/11; II. Samuel, 21/19-20; I. Tarihler, 20/8). Golyat'ın boyu İbrânîce Ahd-i Atîk'e göre 6 arşın 1 karış (2,93 m.), Ahd-i Atîk'in Yunanca tercümesine ve yahudi tarihçisi F. Josephus'a göre ise 4 arşın 1 karıştır (2,03 m.) (I. Samuel, 17/4; Mangenot, *DB²*, III/1, s. 268). Kuşandığı zırhın ağırlığı 5000 şekel tunç (yaklaşık 60 kg.), mızrağının ucundaki demirin ağırlığı ise 600 şekeldir (I. Samuel, 17/5-7).

Kral Saul döneminde İsrâil toprağını işgal eden Filistî ordusunda yer alan Golyat zorlu bir savaşçıdır. İsrâil ordusu ile Filistî ordusu karşı karşıya geldiğinde başında tunç başlık, üzerinde pullu zırh, baldırlarında tunç zırhlar, omuzları arasında tunç kargı ve elinde mızrağı ile İsrâil ordusuna meydan okuyarak onları mübârezeye davet eder. Bu meydan okuma kırk gün sürer, fakat İsrâil ordusundan hiç kimse onun karşısına çıkmaya cesaret edemez. Orduya katılan büyük kardeşlerini ziyaret için karargâha gelen genç yaştaki Dâvûd bu durumu gö-

rünce Golyat'ın karşısına çıkmak ister ve sapanıyla attığı taş ile onu alından vurur, sonra da kılıçla başını keser (I. Samuel, 17).

Ahd-i Atîk'te Golyat'ın öldürülmesiyle ilgili olarak çelişkili bilgiler vardır. Bir yerde Golyat'ın Dâvûd tarafından öldürüldüğü belirtilirken (I. Samuel, 17/50-51) başka bir yerde Gatlı Golyat'ı Elhanan'ın öldürdüğü (II. Samuel, 21/19) bildirilmektedir. Öte yandan Kitâb-ı Mukaddes'in İbrânîce nüshası ile Batı dillerine yapılan çevirilerinde, "Beytülahmlî Elhanan Gatlı Golyat'ı vurdu" denilirken Türkçe tercümesinde, "Beytülahmlî Elhanan Gatlı Golyat'ın kardeşini vurdu" denilmektedir. Bu son ifade Ahd-i Atîk'in başka bir bölümünde de yer almaktadır (I. Tarihler, 20/5).

Ahd-i Atîk Golyat'ı Filistî (peliştî-peliştîm) diye takdim ederken İslâmî kaynaklarda o Bâbillî (Mes'ûdî, I, 54) veya Âd ya da Semûd kavimlerinin ahfâdından bir kişi olarak gösterilmekte (Taberî, I, 467), hatta Berberler'in kralı olduğu da nakledilmektedir (Mes'ûdî, I, 56-58). Tarih ve tefsir kitaplarında Câlût'un kimliği ve Dâvûd'la mücadelesine dair İsrâiliyyat türünde çeşitli rivayetler yer almaktadır ki bunlar Ahd-i Atîk'teki kıssaya benzer mahiyettedir.

BİBLİYOGRAFYA :

Taberî, *Târîh* (Ebû'l-Fazl), I, 467-474; Mes'ûdî, *Mürücû'z-zeheb* (Abdülhamid), I, 54-58; Nüveyrî, *Nihâyetü'l-ereb*, Kahire 1362/1943, XIV, 45-53; İbn Kesir, *Tefstrü'l-Kur'an*, I, 223-226; Elmalılı, *Hak Dini*, II, 827-837; E. Mangenot, "Goliath", *DB²*, III/1, s. 268-269; Abdullah Aydemir, *Tefsirde İsrâiliyyât*, Ankara 1979, s. 179-203; B. Carra de Vaux, "Câlût", *IA*, III, 15; G. Vajda, "Djâlût", *EI²* (Fr.), II, 417; B. O. — H. Z. H., "Goliath", *EJd*, VII, 756-758.

ABDURRAHMAN KÜÇÜK

CAM

Silisli kumun potas veya soda, kireç ve bazan daha başka katkı maddeleriyle birlikte eritilmesiyle elde edilir. Erimiş haldeyken (1500-1600° C) akıcı olup daha düşük ısıda (1100-1200° C) kolayca şekillendirilebilme özelliğine sahiptir. Tamamen soğuduğunda ise çok sert ve kırılabilir bir yapı kazanır. Sunî camın tabiattaki karşılığı kaya kristali ve obsidyen olarak görülür. Parlak siyah renkli volkanik bir madde olan obsidyen Neolitik çağda ok ve mızrak ucu gibi aletlerin yapımında kullanılmıştır. Kaya kristali